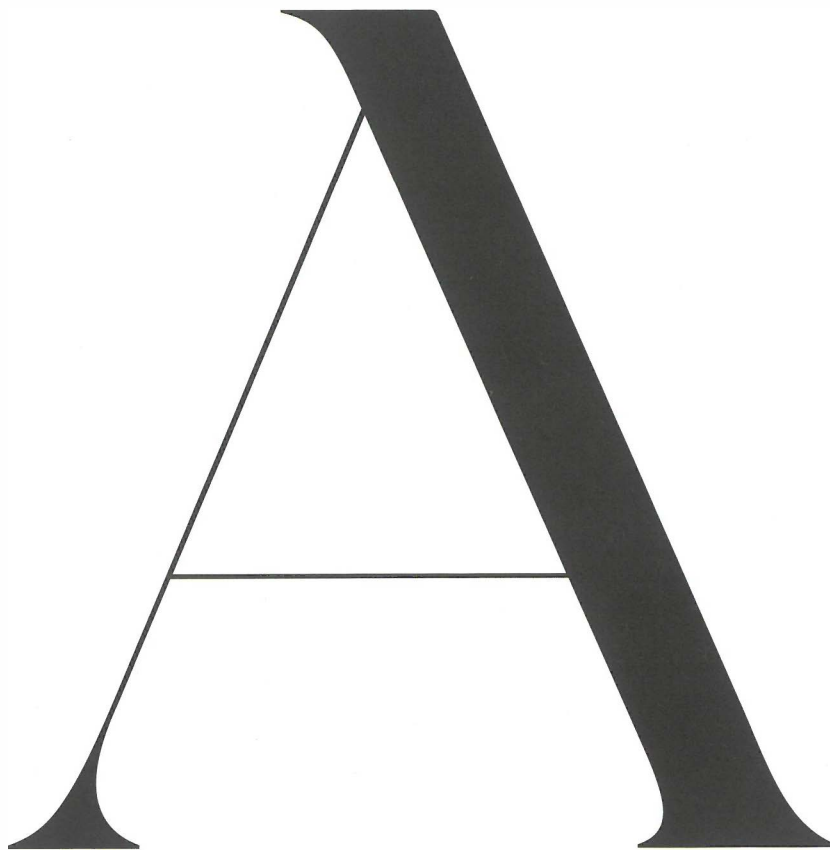

ОТ ЕНЕЯ ГЕОРГИЕВА

СНИМКИ ОТ
ДИЛЯН МАРКОВ
ЗА FORBES

НЕВЕРОЯТНАТА ИСТОРИЯ НА АНА ПРОЙКОВА

За изненада на много хора, включително и на самата нея, в началото на годината глобалното издание на Forbes селектира Ана Пройкива в „50 над 50“ за Европа, Близкия изток и Африка заедно с имена като Донатела Версаче, Йозлем Тюречи и Кристин Лагард. От Forbes България споделяме ексклузивно за нашите читатели нейната неразказвана досега история

СТИЛИСТ: АВГУСТИНА МАРКОВА-ТУТИ ГРИМ: ГАБРИЕЛА НАЧКОВА
КОСА: ПАРАШКЕВ ТОДОРОВ-ФИНЧИ

Проф. дфн Ана Пройкова вярва,

че „човек живее, докато може да работи“, затова не се замисля за пенсиониране. Тя е на 70 и е ръководител на лабораторията за високоефективни изчисления в „София тех парк“, управлява екипи в три международни проекта, участва в най-големите международни научни конференции и преподава на студенти в Софийския университет.

След половин ден снимки в студиото Пройкова не изглежда изобщо изморена и продължава да разказва с лекота истории от близкото и далечното минало. Няма право на нещо различно, защото веднага след нас има друга среща в лабораторията в „София тех парк“.

„Със Спас Керимов обсъждаме възможен проект за борба със стареенето. Знаете ли колко е интересно. За нас най-важното е как да влияем на генома, когато в нас са закодираны рецесивни заболявания. Вярвам, че има как чрез анализ да откриваме такава информация и да ставаме по-здрави с годините. Засега обаче всичко е само в нашите глави. Докато проектът стане работен и намери финансиране, ще мине половин година“, казва Пройкова, която е професор по атомна и молекулярна физика, доктор на физическите науки и доктор по ядрена физика. Не е случайност, че споменава Керимов (част от клас 2020 на Forbes „30 под 30“). За професора младите хора са обещаващото бъдеще. Те я вдъхновяват и не може да им откаже помощ.

С медиите не се разбира толкова добре. Пройкова признава: „Малко им се сърдя, защото не говорят за наука. Истината е, че българските учени са много добри, но често няма кой да сподели за труда им.“

Постижения като тези на Пройкова обаче трудно остават незабелязани, поне в международен план. Доказателство за това е, че не всеки ден можете да видите учен сред страниците на бизнес издание като Forbes. Това обаче не попречи в началото на годината колегите ни от глобалното издание да включат Пройкова в селекцията „50 над 50“ за Европа, Близкия изток и Африка.

„За мен беше голяма изненада да открия името си в списъка. Надявам се това да покаже на много хора, че няма нищо невъзможно, и да виждаме все повече българи в подобни проекти“, казва Пройкова, която вече 50 години работи за развитието на науката.

Доказателство за приноса ѝ е признанието от най-авторитетните научни издания по света като SCIENCE и International Journal of Quantum Physics, които публикуват научните трудове на Пройкова.

Преди обаче да тръгне по пътя на науката, родителите на Пройкова са я подготвяли за кариера като пианист. „Когато идваш от семейство на музиканти, нямаш голям избор. Лея ми е оперна певица, баба ми е свирила на цигулка и китара, вуйчо е любител цигулар и флейтист“, казва Пройкова, която от 5-годишна свири всеки ден и ѝ е забранено да играе с топка, защото може да я посрещне с пръсти, те да се подуют и да не може да свири няколко дни.

Още от ученичка тя вече участва в концерти. Донякъде това ѝ харесва, но знае, че не е сферата, в която иска да се развива. Решава да изтърпи още малко, защото „когато започнеш нещо, дори и да не ти харесва, трябва да го довършиш. Иначе се чувстваш неудовлетворен“. В 9-и клас си взема всички изпити в музикалното училище и след 10 години уроци и желязна дисциплина затваря капака на пианото и се отказва от възможностите си за развитие с музика. „Всички вкъщи ми се съсърдиха. Баба ми плака, а майка ми спря да ми говори. Нещо обаче ми казваше, че точно така трябва да направя.“

Появява ѝ се много свободно време и Пройкова се отдава на интереса си към физиката и математиката. През годините печели златни медали от олимпиади и състезания. Така, когато решава да продължи образованието си в Софийския университет с профил физика, ѝ казват, че заради постиженията си няма нужда да прави изпит. „Това беше обидно, как така олимпийците ще ни пускат, а другите деца ще трябва да решават още задачи. Всички от отбора ми по математика отидохме и си направихме теста“, казва Пройкова.

През 1973 г. е още в университета, кога-

„КОГАТО ЗАПОЧНЕШ НЕЩО, ДОРИ И ДА НЕ ТИ ХАРЕСВА, ТРЯБВА ДА ГО ДОВЪРШИШ. ИНАЧЕ СЕ ЧУВСТВАШ НЕУДОВЛЕТВОРЕН.“

то ражда първото си дете. Година по-късно трябва да замине за Обединения институт за ядрени изследвания в съветската Дубна, за да направи аспирантура. Не я пускат, защото

Forbes

50
НАД
50

Селекцията е създадена специално за жени, като в нея влизат лидери от света на бизнеса и политиката, учени, артисти и филантропи. Сред тях Forbes не търси задължително най-влиятелните. По-важното е те да са открили как да използват житейския си опит от първите 50 години, за да могат тепърва да постигнат най-големите си успехи. За преодоляване на предизвикателства и прокарване на нови пътеки се дават допълнителни точки, също както за мащаб и добавена стойност за обществото от каузи.

Дамите по света вдъхновиха читателите на Forbes и след успеха на първата селекция организаторите решиха да я направят глобална. Така в началото на тази година излезе „50 над 50“ 2022 за Европа, Близкия изток и Африка. В нея сред имената като Донатела Версаче, Урсула фон дер Лайен и Кристин Лагард се нареждат и две българки – международно признатата в областта на нанофизиката Ана Проїкова и Кристилина Георгиева, управляващ директор на Международния Валутен фонд.

АН БОЛДЪН

ВЪЗРАСТ: 62

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ И ГЛАВЕН
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА STARLING BANK

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

АНА ПРОЙКОВА

ВЪЗРАСТ: 70

ДЕЙНОСТ: ФИЗИК И МАТЕМАТИК

ДЪРЖАВА: БЪЛГАРИЯ

В академичните среди Ана Проїкова е добре позната като професор по атомна и молекулярна физика, доктор на физическите науки и доктор по ядрена физика. Трудовете ѝ са цитирани от най-авторитетните научни издания на световно ниво, като за това има заслуга работата ѝ с отличаващи се международни университети. Отвъд това Ана Проїкова е ръководител на лабораторията за високоефективни изчисления в „София тех парк“, съосновател на Българския център на жените в технологиите, председател на Европейското физическо дружество и президент на Българската асоциация на университетските жени.

то момченцето ѝ е още много малко. Поради същата причина от своя страна Проїкова не иска да замине без него.

Остава в София, но, за съжаление, подобна аспирантура не може да се прехвърли лесно към друго учебно заведение. Минават почти две години преди Ана Проїкова да продължи в Софийския университет. През това време не получава стипендии и по неволя се връща към пианото. Започва да свири в заведения, като казва, че ползата от музикалния инструмент е била най-голяма в този период от живота ѝ.

Началото на международната кариера на Ана Проїкова започва през 1977 г. с проект точно в Дубна. Там тя работи с експерти от различни дестинации и заедно правят теоретични изследвания на модели на теоретичния физик и Нобелов лауреат Филип Андерсън. Първоначално комуникацията е изцяло по пощата и Проїкова чака по две седмици, за да може едно писмо да стигне до неин колега в дълга държавна. Така минава половин година, а после започва работа на терен в Дубна и Московския държавен университет.

След края на проекта Проїкова не губи време и започва нов, отново в СССР. Скоро обаче се налага той да бъде преустановен заради аварията в Чернобил. „Върнаха ни в България, а военните ни заключиха в катедрата и изключиха всички телефони. Бях зачислена да следя чуждите радиостанции за информацията как се разпространява радиоактивният облак. Трябваше да можем да реагираме бързо и 24 часа в денонощието с още една колежка записвахме всичко полезно, което чуем на френски, английски и немски език.“

Проїкова ражда второ дете през 1987, а година по-късно заминава за Триест, Италия, за проект, свързан с нанофизиката, която тогава е в началото си. Там Проїкова бързо осъзнава, че „да си професионалист, означава да принадлежиш на даден кръг“. Хубавото е, че физиката е международна наука и не зависи от мястото „само трябва да знаеш как можеш да я упражняваш“. В Триест Проїкова разширява кръга от експерти, с които работи, и точно това след време ще ѝ отвори нова възможност.

През 1991 г. рамковите програми на ЕС стават достъпни за учените. Българката печели грант и заминава за Белгия, за да прави опити в областта на ядрената и атомната физика. На две седмици има лекции с докторанти. „Френският и немският ми не бяха много добри. Но пък студентите бяха от всякакви националности и за тях се отнасяше същото. Добре че за физиката е важна дъската със задачи.“

През 1994 г. я класират за стипендия „Фулбрайт“ за изследователи, която е още в своето начало. На 1 януари 1995 г. пристига в University of Chicago. „Отивах там, където са правили открития физици като Енрико Ферми, за да правя същото. Когато кацнах, ме очакваха няколко изненади. Първо, вече всички в университета знаеха, че ядрената програма ще бъде затворена. Второ, понеже там решенията се вземаха на вечеря, в един френски ресторант на мен ми казаха, че темата

„ВЪРНАХ СЕ В АКАДЕМИЧНИТЕ СРЕДИ С ГРЪМ И ТРЯСЪК И ЗАПОЧНАХ ДА ПРЕНАСЯМ ВСИЧКО, КОЕТО СЪМ НАУЧИЛА ПО СВЕТА.“

на проекта ми няма да бъде ядрена физика. Същия този проект, с който ме бяха приели, а аз бях разписала с гетайлите: „Дават ѝ 20 дни да си измисли тема и да напише проекта. „Ученият, с когото трябваше да работя, ми обясни, че тук е така, да не се изненадвам.“ Новата тема е подчинена на мезофизиката и мезохимията.

Оказва се, че всичко си е струвало. „Въз основа на нашата работа в Чикаго с колегите ми поставихме основите на нанофизичните изследвания“, казва Пройкова. През същата година тя се връща в България заради Софийския университет, където през цялото време се води в отпуск. Прекарва три месеца в страната и лети обратно за САЩ.

Когато пътува, децата и съпругът ѝ са с нея. На тях обаче не им харесва Америка. „И тримата имаха различни причини защо не им харесва. За екскурзия ставаше, защото идваха да посетят мама и да карат ски. Но за живеене изобщо не можеше и да стане въпрос. А аз все се надявах, че ще ги убедя“, казва Пройкова.

Задълженията на Пройкова като преподавател в България остават на заден план, защото тогава още няма онлайн обучение, а тя живее предимно в САЩ. Затова през 1996 г. университетите в София и Чикаго сключват договор какви задължения има Ана Пройкова към всеки от тях. „От Щатите нямаха проблем с лекциите. Преподаването беше 70 минути на седмица, защото там има предимно докторанти и всички участват в проекти, помагат ти, а някои дори знаят повече от теб.“

За да спази договора, Пройкова и няколко нейни колеги от България, които също пътуват често, разграфяват календарите си така, че всички курсове да са интензивни. Пройкова предава лекциите си вместо за 15 седмици за 5.

Споразумението между университетите изтича след три години и скоро Ана Пройкова печели нов конкурс. Този път заминава за Япония, където с колега от Чикаго правят проект, насочен към потенциалната енергетична повърхност на водата. „Започнахме работа към Японското дружество за насърчаване на науката JSPS. Станеш ли техен fellow, вече си на по-висока позиция

АНЖЕЛИК КИДЖО

ВЪЗРАСТ: 61

ДЕЙНОСТ: ПЕВИЦА

ДЪРЖАВА: БЕНИН

Киджо е автор на музика, изпълнител и активист. Интересното при нея е, че най-големите ѝ успехи идват след 50-ия ѝ рожден ден. В този списък влизат три от четирите ѝ награди „Грами“, участие в церемонията по връчването на Нобеловата награда за мир през 2011 г., Общото събрание на ООН през 2015 г., и церемонията по откриването на Олимпийските игри в Токио през 2021 г. Когато не създава музика, Киджо е признат активист в подкрепа на жените и децата в Африка. Тя основава Batonga – фондация, която подкрепя предприемачеството сред жени и насърчава младите момичета да учат. През 2020 г. под шапката на Batonga са включени 173 клуба за момичета с лидерски качества на възраст между 10 и 18 години. През годините фондацията е организирила над 50 малки бизнес акселератора за млади жени, които са дали живот на 50 нови бизнеса в Африка.

АНКА ВЛАД

ВЪЗРАСТ: 64

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ НА FILDAS-CATENA

ДЪРЖАВА: РУМЪНИЯ

АН-МАРИ ЛАГРОНЖ

ВЪЗРАСТ: 59

ДЕЙНОСТ: АСТРОФИЗИК

ДЪРЖАВА: ФРАНЦИЯ

БАРБАРА ИТА

ВЪЗРАСТ: 59

ДЕЙНОСТ: ДИРЕКТОР НА МУЗЕИТЕ НА ВАТИКАНА

ДЪРЖАВА: ВАТИКАНА

БЕРНАРДИН ЕВАРИСТО

ВЪЗРАСТ: 62

ДЕЙНОСТ: ПИСАТЕЛ

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

ДЕЛФИН ЕРНТ

ВЪЗРАСТ: 55

ДЕЙНОСТ: ПРЕЗИДЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЯ

ДЪРЖАВА: ФРАНЦИЯ

ДЖЕНИФЪР РИРИ

ВЪЗРАСТ: 71

ДЕЙНОСТ: ЧЛЕН И ОСНОВАТЕЛ НА БАНКАТА ЗА МИКРОФИНАНСИРАНЕ KENYA WOMEN FINANCE TRUST

ДЪРЖАВА: КЕНИЯ

ДЖУДИ ДЕНЧ

ВЪЗРАСТ: 87

ДЕЙНОСТ: АКТРИСА

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Джуди Денч прави своя дебют като актриса през 1957 г., когато е на 23. Въпреки това тя печели първия си и единствен „Оскар“ на 64. Отличието е за най-добра поддържаща женска роля и идва след участието ѝ във филма „Влюбеният Шекспир“ от 1998 г. В него Денч е в ролята на кралица Елизабет I. Сред списъка ѝ с успехи са шест награди на Британската филмова академия и седем награди „Оливие и Тони“.

Отвъд филмовата кариера Денч подкрепя множество благотворителни организации. Например Calibre Audio, която дава безплатен достъп на хора с увреждания до аудиокниги.

ДЖУДИ ДЛАМИНИ

ВЪЗРАСТ: 62

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ И ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА MBEKANI GROUP

ДЪРЖАВА: ЮЖНА АФРИКА

ДОНАТЕЛА ВЕРСАЧЕ

ВЪЗРАСТ: 66

ДЕЙНОСТ: ТВОРЧЕСКИ ДИРЕКТОР НА VERSACE

ДЪРЖАВА: ИТАЛИЯ

След убийството на Джани Версаче през 1997 г. по-малката му сестра Донатела поема управлението на едноименната модна къща. През 2018 г., когато тя е на 63, сключва най-голямата сделка в живота си, като продава Versace на Michael Kors за 2.1 млрд. долара. И до днес Донатела Версаче е творчески директор и публично лице на компанията.

ЕМАНЮЕЛ ШАРПАНТИЕ

ВЪЗРАСТ: 53

ДЕЙНОСТ: УЧЕН И СЪОСНОВАТЕЛ НА ИНСТИТУТА „МАКС ПЛАНК“ В БЕРЛИН

ДЪРЖАВА: ФРАНЦИЯ

ЕСТЕР ХАУТ

ВЪЗРАСТ: 68

ДЕЙНОСТ: ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ СЪД НА ИЗРАЕЛ

ДЪРЖАВА: ИЗРАЕЛ

ИЛЕЙН СЪЛИВАН

ВЪЗРАСТ: 60

ДЕЙНОСТ: СЪОСНОВАТЕЛ И ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА KELTIC PHARMA THERAPEUTICS

ДЪРЖАВА: ИРЛАНДИЯ

гори от професорите си. Невероятно престижно е.“ По тази програма освен проучване Пройкова преподава в пет университета по една-две седмици.

„Нагоя е мястото, от което не ми се връщаше. Там ти не си жена, ти си професор. Хората изпитват голямо уважение към университетските кадри“, казва Пройкова. Харесва ѝ сблъсъкът с друга култура. Помни как е плакала, когато е разбрала, че едно 100-годишно дърво ще бъде изкоренено. Колега все пак я посветвал да отиде на представянето на проекта. Така разбрала, че дървото ще продължи да живее на ново място. Процесът продължава две години, а усилията са ежедневни, защото се режат по няколко корена на ден. А на новото място се изучава почвата, за да бъде възможно най-подходяща. „После гледах филм за това дърво, защото вече не бях в Япония. Продължава да расте и е невредимо.“

През 2001 г. се връща за шест месеца в България. Пише проект и печели финансиране от НАТО. Така пак заминава за САЩ. Там е до 2005 г., но през няколко месеца се връща заради университета, а и защото този път семейството ѝ не я притружава.

Междувременно започва работа за структурите на ЕК, за да предаде знанията си. Така си доказва, че „животът в Европа е между пет и седем пъти по-бавен от този в Америка, а ние в България сме три пъти по-бавни от Европа. Много е трудно да накараш човек, живял в Америка, да се върне.“

И все пак Пройкова го прави. През 2005 г. отива за съвещание в Брюксел, но пред парламента я удря кола. Инцидентът е сериозен и само по главата има 13 шева. Оттогава казва, че живее нов живот.

За възстановяването се връща в България, а лекарите ѝ забраняват дълги полети. Така осъзнава, че всъщност няма кариера в България. „Бях просто доцент. Никога не бях мислила да се развивам академично. Спомних си обаче моите професори и реших, че ще седна ще стана доктор на науките, а после и професор. Но първо имах още една задача в САЩ“, казва Пройкова, като визира проекта с грант от НАТО.

След подобен инцидент би трябвало да бъде извинена, но Пройкова говорива всичко, което започне. Измисля маршрут с възможно най-късите полети и няколко „месеца след инцидента, цялата в гипс, се върнах, за да финализирам проекта“.

Точно както си е решила, през 2006 г. става доктор на науките: „Върнах се в академичните среди с гръм и трясък и започнах да пренасям всичко, което съм научила по света.“

Пройкова казва, че в България някак ни учат да бъдем като вълк единак. „Най-хубаво е да си седиш на бюрото, да си бъдеш теоретик и да си работиш тихичко.“ Тя обаче прави точно обратното, като събира група и започва да участва в европейски проекти, да включва докторанти и доказали се учени от различни държави,

които вече познава от практиката си.

Първият проект се казва „Нанофорум“ и е колаборация между Румъния, Великобритания, Франция, България, Гърция, Турция и Нидерландия. Неговото реализиране продължава пет години.

През 2009 г. започва изграждането на интегриран изследователски център „Компютърни науки в микросветта“, който обединява усилията на учени от физиката, математиката и химията. Отново продължителността е пет години.

Вяра в бъдещето:

Вече 50 години Ана Пройкова работи в името на науката, като през тях не е излизала от академичните среди и днес продължава да преподава на студенти

ЙОЗЛЕМ ТЮРЕЧИ

ВЪЗРАСТ: 54

ДЕЙНОСТ: СЪОСНОВАТЕЛ НА BIONTECH

ДЪРЖАВА: ГЕРМАНИЯ

Името на Тюречи ще остане завинаги синоним на пандемията заради ваксината пионер на съоснованата от Тюречи BioNTech. Йозлем Тюречи е лекар и имунолог, а BioNTech не е първото ѝ предприемаческо начинание. Тя и съпругът ѝ Угур Шахин, съосновател и изпълнителен директор на BioNTech, стартират Ganymed Pharmaceuticals през 2001 г. Тогавашият бизнес се фокусира върху лечението на ракови заболявания, а 15 години след стъпването му на пазара Тюречи продават компанията за 1.4 млрд. долара.

КАРМЕ РУСКАЛЕДА

ВЪЗРАСТ: 69

ДЕЙНОСТ: ГЛАВЕН ГОТВАЧ И РЕСТОРАНТЬОР

ДЪРЖАВА: ИСПАНИЯ

КАША КИЕЛИ

ВЪЗРАСТ: 55

ДЕЙНОСТ: ПРЕЗИДЕНТ И ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА DISCOVERY EMEA

ДЪРЖАВА: ПОЛША

КОРИН ВИГРЪ

ВЪЗРАСТ: 57

ДЕЙНОСТ: СЪОСНОВАТЕЛ НА ТОМТОМ

ДЪРЖАВА: ФРАНЦИЯ

КРИСТАЛИНА ГЕОРГИЕВА

ВЪЗРАСТ: 68

ДЕЙНОСТ: УПРАВЛЯВАЩ ДИРЕКТОР НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ВАЛУТЕН ФОНД (МВФ)

ДЪРЖАВА: БЪЛГАРИЯ

Георгиева беше назначена за управляващ директор на МВФ през 2019 г., което я направи първия човек от развиващ се пазар, заемал тази длъжност. През 2021 г. изпълнителният борд на МВФ ѝ гласува доверие след твърдения, че е манипулирала данни по време на мандата си като висш служител на Световната банка.

КРИСТИН ЛАГАРД

ВЪЗРАСТ: 66

ДЕЙНОСТ: ПРЕЗИДЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА (ЕЦБ)

ДЪРЖАВА: ФРАНЦИЯ

Лагард е свикнала да бъде представяна като „първата жена“ на позициите, които заема. През 2011 г., на 55, тя беше първата жена, ръководила Международния Валутен фонд. През 2019 г. тя стана първата жена президент на ЕЦБ.

ЛИНА НАИР

ВЪЗРАСТ: 52

ДЕЙНОСТ: ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА CHANEL

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

ЛОРЪЛ БОУДЪН

ВЪЗРАСТ: 56

ДЕЙНОСТ: ПАРТНЬОР В 83NORTH

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

ЛУИЗА МОЖЕЛА

ВЪЗРАСТ: 65

ДЕЙНОСТ: СЪОСНОВАТЕЛ И ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА WIPNOLD

ДЪРЖАВА: ЮЖНА АФРИКА

МАРГРЕТЕ ВЕСТАГЕР

ВЪЗРАСТ: 53

ДЕЙНОСТ: КОМИСАР ПО КОНКУРЕНЦИЯТА КЪМ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

ДЪРЖАВА: ДАНИЯ

МАРИЯ ГРАЦИЯ КЮРИ

ВЪЗРАСТ: 57

ДЕЙНОСТ: ТВОРЧЕСКИ ДИРЕКТОР НА CHRISTIAN DIOR

ДЪРЖАВА: ИТАЛИЯ

Кюри има над 25 години опит в модната индустрия. Започва като гизайнер на чанти във Fendi, има и осемгодишен мандат като съкреативен директор на Valentino. Когато навършва 50 години, тя става първата жена, ръководила прочутата модна къща Christian Dior.

МОСУНМОЛА АБУДУ

ВЪЗРАСТ: 57

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ И ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА EBONYLIFE MEDIA

ДЪРЖАВА: НИГЕРИЯ

Абуду е бивш модел. През 2013 г. основава EbonyLife като панафриканска телевизионна мрежа. Абуду има проекти със Sony и AMC, а през 2020 г. сключва сделка за филмови продукции с Netflix.

НАДЯ АЛ САИД

ВЪЗРАСТ: 56

ДЕЙНОСТ: ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА BANK AL ETIHAD

ДЪРЖАВА: ЙОРДАНИЯ

НАТАЛИ МАСНЕ

ВЪЗРАСТ: 56

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ НА IMAGINARY VENTURES И NET-A-PORTER

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Масне започва кариерата си от модната журналистика. През 2000 г. тя основава луксозния моден сайт Net-a-Porter, а 10 години по-късно го продава на швейцарска холдингова компания за 50 млн. паунда. След като навършва 50, Масне се фокусира върху създаването на следващото поколение стартъпи за онлайн търговия и лайфстайл. За целта през 2017 г. Натали Масне съосновава рисков фонд Imaginary Ventures.

НГОЗИ ОКОНДЖО ИВЕАЛА

ВЪЗРАСТ: 67

ДЕЙНОСТ: ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР НА СВЕТОВНАТА ТЪРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЯ (СТО)

ДЪРЖАВА: НИГЕРИЯ

Оконджо-Ивеала е международен икономически експерт, първата жена и първият представител на Африка, заемал поста генерален директор на СТО. Преди това два пъти е била министър на финансите на Нигерия, а за кратко и министър на външните работи. Оконджо-Ивеала е основател на първата по рода си организация за изследване на общественото мнение в Нигерия – NOI-Polls.

ПАТ МАКГРАТ

ВЪЗРАСТ: 56

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ НА PAT MCGRATH LABS

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

РАДЖА АЛ ГУРГ

ВЪЗРАСТ: 66

ДЕЙНОСТ: УПРАВЛЯВАЩ ДИРЕКТОР И ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА EASA

Saleh Al Gurg Group

ДЪРЖАВА: ОАЕ

РАЯ АНИ

ВЪЗРАСТ: 55

ДЕЙНОСТ: АРХИТЕКТ И ОСНОВАТЕЛ НА RAW-NYC

ДЪРЖАВА: ОАЕ

РЕБЕКА ЕНОНЧОНГ

ВЪЗРАСТ: 54

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ И ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА APPSTESCH

ДЪРЖАВА: КАМЕРУН

САМИЯ СУЛУХУ ХАСАН

ВЪЗРАСТ: 61

ДЕЙНОСТ: ПРЕЗИДЕНТ НА ТАНЗАНИЯ

ДЪРЖАВА: ТАНЗАНИЯ

САРА ГИЛБЪРТ

ВЪЗРАСТ: 59

ДЕЙНОСТ: ВАКСИНОЛОГ ОТ ОКСФОРДСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

САРА МАКФИ

ВЪЗРАСТ: 67

ДЕЙНОСТ: ЧЛЕН НА БОРДА НА ДИРЕКТОРИТЕ НА AXEL JOHNSON, HOUDINI SPORTSWEAR, BURE EQUITY И ACQ BURE

ДЪРЖАВА: ШВЕЦИЯ

СВЕТЛАНА АЛЕКСИЕВИЧ

ВЪЗРАСТ: 73

ДЕЙНОСТ: ЖУРНАЛИСТ И ИСТОРИК

ДЪРЖАВА: БЕЛАРУС

СТЕФАНИЯ ТРИВА

ВЪЗРАСТ: 57

ДЕЙНОСТ: ПРЕЗИДЕНТ И ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА CORAN

ДЪРЖАВА: ИТАЛИЯ

СУЗАНА МАЛКИ

ВЪЗРАСТ: 52

ДЕЙНОСТ: ГЛАВЕН ДИРИГЕНТ НА ХЕЛЗИНКСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ

ДЪРЖАВА: ФИНЛАНДИЯ

УРСУЛА ФОН ДЕР ЛАЙЕН

ВЪЗРАСТ: 63

ДЕЙНОСТ: ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

ДЪРЖАВА: ГЕРМАНИЯ

През 2019 г. Урсула фон дер Лайен стана първата жена председател на Европейската комисия. От този пост тя отговаря за законодателство, което засяга почти 750 млн. европейци. Преди това е била министър на отбраната на Германия.

През 2014 г. се включва в началната фаза на писането на национална кооперативна програма за наука и образование, но разбира, че ако остане, няма да може да участва в проектите. Така решава да се оттегли.

Две години по-късно започва работа по изграждането на проекта за центъра за върхови постижения „Университети за наука, информатика и технологии в е-обществото (УНИТЕ)“. В него участват 209 души от пет български университета.

Понеже Пройкова е участвала в създаването на общите правила за изграждане на наука и как да се финансира от структурните фондове, е много добре запозната с изискванията. Работи така, че УНИТЕ да получи максималния брой точки – 100. Заявява го смело на всички от групата. Получават най-големия резултат на конкурса. Той обаче е 98.5, а Пройкова и до днес не е съгласна с това решение.

Следващото ѝ начинание е свързано с управлението на Лабораторията за високотехнологични изчисления в „София тех парк“. Официално тя е открита през 2015 г., като целта на комплекса е да дава възможност на професорите от университетите да предават знанията на младите хора в една много по-динамична среда, предразполагаща към повече практика и експерименти.

Заради всички международни проекти, в които участва, изчислява, че през 2018 г. е летила 74 пъти. През 2019 г. са 90. На фона на цялото това препускане хората започват да я питат не мисли ли да се пенсионира. През 2019 г. Пройкова обещава на съпруга си, че това ще се случи просто защото вече няма друг избор. Тя е достигнала максималната възраст за преподавател и е получила максималното удължаване. „Нямах идея какво ще правя, когато напусна университета и проектите“, казва Пройкова. За късмет не ѝ се налага да го мисли дълго. Всички са единодушни, че тя трябва да довърши проекта УНИТЕ. За целта Софийският университет ѝ гласува статут на водещ изследовател, а това ѝ дава право да продължи и с преподаването. Мисълта за пенсиониране моментално се изпарява.

Дистанционното обучение от 2020 г. е противоестествено явление, която не се харесва на Пройкова, защото студентите не могат да се потопят в материята. Когато има възможност, ги кани в лабораторията си в „София тех парк“ и там правят практическите си упражнения.

Оказва се, че за тези 50 години в научните среди Пройкова е натрупала много нови знания и се е научила как да не губи вниманието на студентите. Понякога за целта се обръща към музиката. „Всички студенти, на които съм преподавала в трети курс, знаят моята задача по квантова механика и че ако я решат правилно, ще получат тона Ла.“

ФИНАЛНА МИСЪЛ

„НАУКАТА И ЕЖЕДНЕВИЕТО НЕ МОГАТ
И НЕ ТРЯБВА ДА СЕ РАЗДЕЛЯТ.“

– Розалинд Франклин

ФАТИМА АЛ ДЖАБЕР

ВЪЗРАСТ: 57

ДЕЙНОСТ: ЧЛЕН НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА AL JABER GROUP, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА AL BASHAYER INVESTMENT GROUP

ДЪРЖАВА: ОАЕ

ФАТМА САМУРА

ВЪЗРАСТ: 59

ДЕЙНОСТ: ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА МЕЖДУНАРОДНАТА ФЕДЕРАЦИЯ ПО ФУТБОЛ (FIFA)

ДЪРЖАВА: СЕНЕГАЛ

Самура става генерален секретар на ФИФА през юни 2016 г., когато е на 53. Тя е едновременно и първата жена, и първият представител от Африка на този пост. След нейното назначаване броят на жените, наети в организацията, се увеличава, включително и за други управленски длъжности. През 2021 г. Самура се присъедини към борда на директорите на The Global FoodBanking Network. Международната организация е с нестопанска цел и се бори за бъдеще без глад в повече от 40 страни.

ФИЛЯ ЖЕБРОВСКА

ВЪЗРАСТ: 71

ДЕЙНОСТ: ПРЕДСЕДАТЕЛ НА FARMAC

ДЪРЖАВА: УКРАИНА

ХЕЛЕНА МОРИСИ

ВЪЗРАСТ: 66

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ НА 30% CLUB

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

ХОРТЕНСИЯ ЕРЕРО

ВЪЗРАСТ: 71

ДЕЙНОСТ: СЪОСНОВАТЕЛ НА MERCADONA

ДЪРЖАВА: ИСПАНИЯ

Ереро притежава близо 28% от испанската верига супермаркети Mercadona, която тя и съпругът ѝ разрастват до повече от 1600 магазина. Успехът на Mercadona превърна Ереро в милиардер. През 2012 г. тя основа фондация Hortensia Herrero с цел да запази изкуствата и културата в родния си град Валенсия.

ЧИ ЧИ ИВАНОВИЧ

ВЪЗРАСТ: 65

ДЕЙНОСТ: ОСНОВАТЕЛ НА CHINEKE! ORCHESTRA

ДЪРЖАВА: ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

ШУЛАМИТ ЛЕВЕНБЕРГ

ВЪЗРАСТ: 52

ДЕЙНОСТ: СЪОСНОВАТЕЛ И ГЛАВЕН НАУЧЕН СЪВЕТНИК НА ALEPH FARMS

ДЪРЖАВА: ИЗРАЕЛ

